

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 5.2.2008
COM(2008) 55 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Īpaša vieta bērniem ES ārējās darbībās

{SEC(2008) 135}

{SEC(2008) 136}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Īpaša vieta bērniem ES ārējās darbībās

1. IEVADS

Eiropas Savienība ir cieši apņēmusies padarīt bērnu tiesību ievērošanu un pamatvajadzību apmierināšanu par neatņemamu iekšpolitikas un ārpolitikas sastāvdaļu. Lai izpildītu šo apņemšanos, 2006. gada 4. jūlijā pieņemtajā paziņojumā „*Virzoties uz stratēģiju bērnu tiesību jomā*” aprakstīta ES ilgtermiņa stratēģijas bērnu tiesību jautājumos izstrāde.

Viena no 2006. gada paziņojumā minētajām iniciatīvām ir rīcības plāna izstrāde par bērniem ārējo darbību ietvaros. Šā paziņojuma un pievienoto dienestu darba dokumentu „*Bērnu tiesības ārējās darbībās*” un „*Bērni ārkārtas un krīzes situācijā*” mērķis ir veicināt šādas ilgtermiņa stratēģijas izstrādi saistībā ar Padomes 2007. gada decembrī pieņemtajām „*ES pamatnostādņēm par bērnu tiesību veicināšanu un aizsardzību*”.

Pievienotie rīcības plāni un Eiropas Komisijas īpašie pasākumi paredz ES ietekmīgāku lomu globālo problēmu risināšanā, lai nodrošinātu bērnu tiesību ievērošanu un veicināšanu.

2. KĀDĒĻ ES ĀRĒJĀS DARBĪBĀS BĒRNIEM IR JĀATVĒL ĪPAŠA VIETA?

Līdz šim bērniem un viņu veselīgai attīstībai sabiedrībā, kā arī īpašajai uzmanībai, kas jāvelta, lai nodrošinātu bērnu tiesību pilnīgu īstenošanu, nav tikusi pievērsta pietiekama uzmanība. Bērni un pusaudži¹ ir viena trešdaļa no pasaules iedzīvotājiem un vairāk nekā puse no iedzīvotājiem lielākajā daļā jaunattīstības valstu. Viņi ir īpaša grupa ar īpašām vajadzībām un tiesībām. Tomēr viņu tiesības tiek regulāri pārkāptas vai netiek ņemtas vērā, un viņu viedoklis netiek uzklauts pat tad, kad jāpieņem lēmumi par jautājumiem, kas skar tieši viņus.

Ieguldījums bērnos un jauniešos šodien nozīmē ieguldījumu nākotnē. Jauniešiem ar labu izglītību, pozitīviem ideāliem, prasmēm un sociālās atbildības apziņu ir labas izredzes kļūt par pieaugušajiem ar stabilām sociālajām vērtībām, kuri ir gatavi un spējīgi sniegt konstruktīvu ieguldījumu savas sabiedrības ekonomiskajā un sociālajā attīstībā. Bez tam, bērni un jaunieši, kuriem ir šīs pozitīvās īpašības, vēlāk, visticamāk, kļūs par mīlošiem vecākiem saviem bērniem.

Visbeidzot, ir būtiski panākt progresu saistībā ar bērnu situāciju, ja mēs gribam novērst valsts nestabilitāti un nodrošināt ilgtermiņa ilgtspējīgu attīstību, sociālo kohēziju, stabilitāti un cilvēku drošību valsts, reģionu un starptautiskā līmenī.

Cīņa pret noziegumiem, kas jo īpaši skar bērnus, piemēram, pret cilvēku tirdzniecību, jābalsta uz konkrētiem pasākumiem, lai pasargātu bērnus no vardarbības un izmantošanas. Preventīvie

¹ Saskaņā ar ANO BTK (Bērnu tiesību konvencija) bērni ir personas, kas nav sasnieguši astoņpadsmit gadu vecumu. Papildu norāde uz pusaudžiem ir paredzēta, lai labāk atspoguļotu, kā bērni paši sevi identificē ar dažādām grupām vecumā līdz 18 gadiem.

pasākumi ir jāapvieno ar palīdzības sniegšanu bērniem, kuri ir šo noziegumu upuri, lai nodrošinātu viņu rehabilitāciju, atveseļošanos un ilgtermiņa sociālo integrāciju.

Eiropas Savienība ir pilnībā apņēmusies sasniegt Tūkstošgades attīstības mērķus (TAM). Lielākā daļa TAM, tostarp mērķi attiecībā uz veselību, izglītību, ūdeni un pārtiku², ir saistīta ar bērnu un pusaudžu labklājību un sekmīgu attīstību. Visi šie mērķi ir saistīti ar galvenajām problēmām, kas apdraud bērnu garīgo un fizisko attīstību daudzās pasaules daļās. Pašlaik šķiet, ka ne visas valstis būs spējīgas sasniegt TAM. Tādēļ, ja netiks veikti pasākumi, lai bērniem attīstības politikā būtu galvenā vieta, TAM sasniegšanas iespējamība ievērojami samazināsies.

ES ārējo attiecību politikā, attīstības un humānās palīdzības politikā bērniem ir jāieņem galvenā vieta, jo savas jaunības, relatīvā pieredzes trūkuma un atkarības no pieaugušo rūpēm dēļ viņi ir īpaši neaizsargāti. Viņi ir jo īpaši neaizsargāti pret ģimenes iziršanu, izmantošanu komerciāliem mērķiem un cilvēku tirdzniecību. Viņi ir jo īpaši pakļauti valsts nestabilitātes un bruņotu konfliktu ietekmei. Viņi ir neaizsargāti pret pārtikas trūkuma un veselības riskiem, kas var apdraudēt viņu normālu attīstību un pat viņu dzīvību.

Bērnu tiesības ir cieši saistītas ar bērnu mātes tiesībām. Tas, ka netiek nodrošināta mātes seksuālā un reproduktīvā veselība un ar to saistītās tiesības, un viņām trūkst sociālās aizsardzības, tieši ietekmē viņu bērnu veselību un labklājību. Tādēļ viena trešā daļa grūtniecību nav bijušas vēlamas, ne arī plānotas; pusei no dzemdētājām visā pasaulē dzemdībās nav klāt apmācītas vecmātes, un vairāk nekā 3 miljoni bērnu katru gadu mirst no sarežģījumiem, kas rodas dzemdību laikā vai uzreiz pēc dzemdībām. Daudziem citiem bērniem būs jūtamas sekas visu mūžu, jo viņu māte grūtniecības laikā ir bijusi slima vai nav dzemdējusi drošos apstākļos. Vairāk nekā 300 000 bērnu katru gadu dzimst inficēti ar HIV³. Vismaz 10 miljoni bērnu, kuri vēl nav sasnieguši piecu gadu vecumu, katru gadu mirst no cēloņiem, kurus varēja novērst.

Izglītība vēl joprojām ir būtiska problēma. 72 miljoni bērnu visā pasaulē neapmeklē skolu; no tiem 57 % ir meitenes. Bērniem, kuriem ir iespēja apmeklēt skolu, izglītības kvalitāte ir ļoti atšķirīga⁴.

110 miljoni bērnu un pusaudžu ir iesaistīti bērnu darbā, un viņiem tiek liegta iespēja iegūt izglītību. Daudzos gadījumos šo bērnu nodarbināšana ir SDO Konvencijas Nr. 138 par minimālo darbā pieņemšanas vecumu (1973) pārkāpums. Turklāt apstākļi darba vietā bieži vien ir bīstami, un bērni bieži strādāt kā vergi vai kļūst par cilvēku tirdzniecības upuriem, tādējādi tiek pārkāpta SDO Konvencija Nr. 29 par piespiedu vai obligāto darbu un Konvencija Nr. 182 par vissliktākajiem bērnu darba veidiem. Daudziem pusaudžiem ir ļoti grūti atrast pienācīgu darbu. Daudzos gadījumos nav pieejama ne profesionālā izglītība, ne prasmju attīstības programmas, un daudzi jaunienācēji darba tirgū ir spiesti strādāt nelegāli un bez sociālajām garantijām. Lai bērni un pusaudži varētu aktīvi līdzdarboties sabiedrībā un sniegtu pilnīgu ieguldījumu savas sabiedrības attīstībā, ir sevišķi svarīgi veltīt pienācīgu uzmanību izglītībai. Tas, ka meitenēm pusaudzēm netiek nodrošināta seksuālā un reproduktīvā veselība un ar to saistītās tiesības, veicina piespiedu dzimumattiecības, piespiedu laulības un

² TAM saistībā ar nabadzību un badu (TAM1), izglītību (TAM2), dzimumu līdztiesību (TAM3), bērnu izdzīvošanu (TAM4), mātes veselību (TAM5), nabadzības izraisītajām slimībām (TAM6) un ūdens piegādi un sanitārajiem apstākļiem (TAM7).

³ Pasaules Veselības ziņojums 2005: „Mums rūp ikvienas mātes un bērna dzīvība”.

⁴ UNSECO 2007. gada „EFA Global Monitoring Report”.

nevēlamas grūtniecības, un tiešā veidā palielina ar HIV inficēto cilvēku skaitu jaunattīstības valstīs.

Dažas bērnu un pusaudžu grupas ar īpašām vajadzībām ir īpaši apdraudētas: bērniem, kas pieder pie etniskās vai citas minoritātes, migrantu bērniem, pārvietotiem bērniem vai bēgļiem, bērniem, kurus ir skāruši bruņoti konflikti, bērniem kareivjiem, bāreņiem un bērniem bez vecāku aprūpes, bērniem, kuri ir slimi ar HIV/AIDS un bērniem invalīdiem ir vajadzīga īpaša uzmanība. Meitenes ir īpaši neaizsargātas un ir pakļautas papildu riskiem.

Bērnus un pusaudžus ļoti ietekmē humānās krīzes neatkarīgi no tā, vai tās ir cilvēku radītas, piemēram, bruņoti konflikti, vai dabas apstākļu radītas. Šādos apstākļos bērni daudz lielākā mērā cieš no pārtikas trūkuma un slimībām, kā rezultātā ir augsta mirstība. Liela daļa ir arī kājnietu mīnu upuri. Bērni ir viegls mērķis iesaistīšanai bruņotās grupās, seksuālai izmantošanai, piespiedu darbam un cilvēku starptautiskai tirdzniecībai. Krīzes situācijā šādu ļaunprātīgu nodarījumu iespēja palielinās, jo pavājinās tradicionālie vietējās sabiedrības aizsardzības un atbalsta mehānismi, un bērni tiek atšķirti no ģimenes. Ilgstošas krīzes var atstāt postošu ietekmi uz bērniem, kas aug šādos apstākļos, tādējādi radot „zudušo paaudzi” un iespējamo konflikta un krīzes turpināšanu, jo šādos apstākļos augušie bērni ir iepazinuši vienīgi vardarbību un nestabilitāti. Meitenes, kuras dzīvo konflikta zonās vai pārvietotu personu un bēgļu nometnēs, ir īpaši pakļautas dažāda veida vardarbībai ģimenē vai seksuālai vardarbībai.

Papildus šīm problēmām, runājot par lēmumiem, kas ietekmēs bērnu un pusaudžu dzīvi ģimenē, kopienā, vietējā, valsts un starptautiskā līmenī, viņu viedokli parasti neuzklausa vai neņem vērā. Šāda bērnu neuzklausišana ir Bērna tiesību konvencijas 12. panta⁵ pārkāpums.

3. NORMATĪVAIS REGULĒJUMS

Bērnu tiesības ir daļa no vispārējām cilvēktiesībām, ko ES ir apņēmusies ievērot saskaņā ar starptautiskiem un Eiropas līgumiem, jo īpaši ANO Bērna tiesību konvenciju (BTK)⁶ un tās diviem fakultatīvajiem protokoliem⁷. BTK noteikti četri pamatprincipi, kas attiecināmi uz visām darbībām, kas skar bērnus: nediskriminācija (2. pants), bērna interešu vislabākā nodrošināšana (3. pants), bērna tiesības uz dzīvību un attīstību (6. pants) un bērna viedokļa uzklauššana (12. pants). Eiropas Savienība pievienojas arī Tūkstošgades deklarācijai un Tūkstošgades attīstības mērķiem. Turklāt ES atbalsta Kairas programmas un Pekinas rīcības platformas pilnīgu īstenošanu, kuras abas ietver noteikumus par bērnu un pusaudžu tiesībām. Visbeidzot, ES arī atbalsta 2002. gada ANO Ārkārtas sesijas par bērnu tiesībām (*UNGASS*) nobeigumā pieņemto rīcības plānu „Bērniem piemērota pasaule”.

Bērnu tiesību veicināšana un bērnu pamatvajadzību apmierināšana, izmantojot Eiropas Savienības ārējās darbības, jāskata plašākā ES saistību kontekstā, lai veicinātu cilvēktiesību vispārēju ievērošanu. Tādējādi Eiropas Savienības pamattiesību harta skaidri atzīst bērnu tiesības (24. pants), tostarp tiesības uz viņu labklājībai nepieciešamo aizsardzību un gādību,

⁵ Konvencijas 12. panta 1. punkts: 1. „Dalībvalstis nodrošina bērnam, kas spējīgs formulēt savus uzskatus, tiesības brīvi paust šos uzskatus visos jautājumos, kas skar bērnu, pie tam bērna uzskatiem tiek veltīta pienācīga uzmanība atbilstoši bērna vecumam un brieduma pakāpei.”

⁶ ANO Bērna tiesību konvencijas un tās fakultatīvo protokolu pilns teksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē: www.ohchr.org.

⁷ Par bērnu iesaistīšanu bruņotā konfliktā un par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju.

vārda brīvību, tiesības uz viņu viedokļa ievērošanu un pienākumu ņemt vērā bērnu intereses visos jautājumos, kas attiecas uz viņiem.

2006. gada paziņojumā „*Virzoties uz ES stratēģiju bērnu tiesību jomā*” aprakstīts ES ilgtermiņa stratēģijas par bērnu tiesībām izstrādes process, tostarp uzlabota koordinēšana, apspriedes ar ieinteresētajām pusēm, efektīvāka bērnu tiesību integrēšana un novērtējums par to, kā ES darbības ietekmē bērnus. Šajā paziņojumā ES apņemas veicināt un stiprināt sakaru veidošanu un bērnu pārstāvību gan ES, gan pasaulē, un mēģina viņus oficiāli iekļaut visās apspriedēs un darbībās, kas skar viņu tiesības un vajadzības. Paziņojumā tiek arī ierosināts ieviest rādītājus saistībā ar bērnu tiesībām un veikt pastiprinātu uzraudzību pār to, kā pašreizējās darbības ietekmē bērnus.

Dažas bērnu tiesības ārējās attiecībās ir ietvertas konkrētās ES attīstības politikas jomās, piemēram, tiesības saistībā ar izglītību⁸, veselību⁹, darbu, sociālo integrāciju, pienācīgu darbu¹⁰ un cilvēku tirdzniecību¹¹. Bērnu aizsardzībai īpaša uzmanība ir pievērsta arī ES cilvēktiesību un demokratizācijas politikā attiecībā uz trešām valstīm, jo īpaši saistībā ar „*ES pamatnostādņēm par bērniem un bruņotu konfliktu*”¹². Padome nesēn pieņēma „*ES pamatnostādnes par bērnu tiesību veicināšanu un aizsardzību*”¹³, tostarp īstenošanas stratēģiju, kas par prioritāro jautājumu nosaka pret bērniem vērstas jebkāda veida vardarbības apkarošanu. Šīs pamatnostādnes veicina sinerģismu un stiprina starpiestāžu sadarbību. Pamatnostādnes ietver Eiropas Savienības ierosinātās iniciatīvas par bērnu tiesībām, kā arī lielāku konsekvenci starp dalībvalstu un Eiropas Savienības iestāžu veiktajiem pasākumiem.

Paplašināšanās process ir vēl viens būtisks instruments, kas ļauj veicināt bērnu tiesību ievērošanu. Viens no kritērijiem dalībai ES ir tāds, lai kandidātvalsts būtu panākusi to iestāžu stabilitāti, kas garantē demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesību aizsardzību, cieņu pret mazākumtautībām un to aizsardzību. To kritēriju ietvaros, kurus izstrādāja Eiropadomes sanāsmē Kopenhāgenā 1993. gadā, Komisija veicina bērnu aizsardzības reformu un dalībvalstu pievienošanās procesā cieši uzrauga progresu bērnu tiesību jomā.

Šajā paziņojumā tiek atbalstīta arī integrētas pieejas izstrāde, lai veicinātu bērnu tiesības starptautiskā līmenī, izmantojot dažādus instrumentus, kas pieejami Eiropas Savienības ārējo darbību ietvaros. Paziņojums ir balstīts uz priekšnoteikumu, ka bērnu un pusaudžu pamattiesību apmierināšana ir būtiska, lai viņi varētu īstenot savas tiesības.

ES humānā palīdzība ārkārtas situācijās nodrošina vajadzībām atbilstošu rīcību, lai saglabātu dzīvību, novērstu un atvieglotu cilvēku ciešanas, kā arī saglabātu cilvēka cieņu, tajā pašā laikā ievērojot humānās palīdzības pamatprincipus – cilvēcību, neitralitāti, objektivitāti un neatkarību. Šie principi nozīmē, ka humānā palīdzība jāsniedz vienīgi vajadzības gadījumā,

⁸ Izglītība. „Paziņojums par izglītību un apmācību saistībā ar nabadzības mazināšanu jaunattīstības valstīs” un tam sekojošā Padomes Rezolūcija par izglītību un nabadzību.

⁹ Paziņojums par veselību un nabadzības mazināšanu jaunattīstības valstīs un Padomes Rezolūcija par veselību un nabadzību, kā arī paziņojums un rīcības programma par nabadzības izraisītām slimībām ārējās darbībās, kā arī Padomes secinājumi.

¹⁰ Paziņojums „Pienācīgas kvalitātes nodarbinātība visiem”, Eiropas Padomes 2007. gada 14. decembra „ES Deklarācija par globalizāciju”.

¹¹ „Paziņojumā par cilvēku tirdzniecību” par galveno prioritāti ir noteikti bērni un cilvēku tirdzniecības globālā dimensija.

¹² Eiropas Savienības Padome 2003. gada 8. decembrī pieņēma „ES pamatnostādnes par bērniem un bruņotu konfliktu”.

¹³ http://ec.europa.eu/external_relations/human_rights/guidelines/04_child/rights_child_en.pdf.

īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām. Šajā kontekstā ES īpašu uzmanību pievērš bērnu un pusaudžu vajadzībām. Lēmumi par humāno palīdzību „jāpieņem objektīvi un vienīgi saskaņā ar upuru vajadzībām un interesēm”¹⁴. Lēmumi veicina „bruņotu konfliktu un dabas katastrofu upuru cilvēktiesību aizsardzību”¹⁵, un tos īsteno atbilstoši spēkā esošajiem starptautiskajiem tiesību aktiem.

Pastāv arī saistības attiecībā uz bērniem konkrētos ģeogrāfiskos apgabalos. Piemēram, Kotonū nolīgums ietver noteikumus par cilvēktiesībām un bērnu tiesībām, tostarp jaunu cilvēku aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē¹⁶. ES stratēģijas Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstīm par prioritārām jomām nosaka bērnu tiesības, bērnu darbu, izglītību, veselību un pamatpakalpojumus, kā arī īpašo uzmanību, kas jāpievērš neaizsargātiem bērniem. Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentos sniegta konkrēta norāde uz bērnu tiesībām (tostarp bērnu darbu) kā vienu no sadarbības jomām, kurā drīkst piešķirt Kopienas palīdzību. ES stratēģija Latīņamerikā un 2006. gada ES un LAK valstu un valdību vadītāju samītā pieņemtā Vīnes deklarācija ietver apņemšanos „nodrošināt bērnu tiesību ievērošanu un īstenošanu” (5. pants) un atzīst vajadzību „izstrādātu konkrētu valsts politiku, lai aizsargātu bērnus un jauniešus un pārrautu nabadzības apli”. Uzlabota sadarbība starp ES un Dienvidaustrumu Āzijas valstu apvienību (ASEAN) bērnu tirdzniecības apkarošanas jomā ir īpaši paredzēta ES un ASEAN 2007. gada novembra galotņu tikšanās laikā pieņemtajā rīcības plānā.

4. ES ATBILDES PASĀKUMI

Šā paziņojuma un tam pievienotā rīcības plāna „*Par bērnu tiesībām ārējās darbībās*” un dienestu darba dokumenta „*Bērni ārkārtas un krīzes situācijās*” mērķis ir izveidot regulējumu vispārējai ES pieejai saistībā ar bērnu tiesību aizsardzību un veicināšanu trešās valstīs. Šāda pieeja ir jābalsta uz vienotiem un vispārēji piemērojamiem uzskatiem par bērnu tiesībām un jāiekļauj plašākās attīstības un nabadzības mazināšanas stratēģijā.

Bērnu un pusaudžu īpašā situācija katrā valstī, apakšreģionā vai reģionā liek katru situāciju analizēt atsevišķi, lai pārlicinātos, kurš no pieejamajiem instrumentiem ir vispiemērotākā ES atbilde. Daudzās valstīs valdība nav spējīga un/vai nav pietiekami ieinteresēta veicināt un aizsargāt bērnu tiesības. Ir nepieciešams nodrošināt, ka dažādie ES politikas un finanšu instrumenti, ka arī Eiropas Attīstības fonds efektīvi papildina viens otru. ES ārējās darbībās maksimāli palielinās un koordinēs pieejamo instrumentu izmantošanu šādi.

- (1) *Bērni un pusaudži attīstības sadarbības jomā.* Valstīs, kur nav pietiekami finanšu resursi un institucionālā rīcībspēja ir par vāju, lai nodrošinātu bērniem pieņemamus dzīves apstākļus un piekļuvi pamatpakalpojumiem, ES pilnībā jāizmanto sadarbība attīstības jomā un nabadzības novēršanas pasākumi, lai novērstu nabadzības galvenos

¹⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 par humāno palīdzību.

¹⁵ Paziņojums „Eiropas Savienības loma cilvēktiesību un demokratizācijas veicināšanā trešās valstīs”, COM(2001) 252 galīgā redakcija.

¹⁶ Nolīguma 26. pantā (jaunatnes problēmas) minēts, ka „sadarbība atbalsta politikas, pasākumus un darbības, kuru mērķis ir: aizsargāt bērnu un jauniešu tiesības, īpaši meiteņu tiesības” un „veicināt gados jaunu pilsoņu aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē”.

33. pantā (Institucionālā attīstība un jaudas palielināšana) arī minēts, ka „sadarbībā pievērš sistemātisku uzmanību institucionāliem aspektiem un šajā sakarā atbalsta ĀKK valstu pūles izveidot un nostiprināt struktūras, iestādes un procedūras, kas palīdz [...] veicināt un atbalstīt visu cilvēktiesību un pamatbrīvību vispārēju un pilnīgu respektēšanu, ievērošanu un aizsardzību”.

cēloņus. Tajā pašā laikā bērnu un pusaudžu tiesības ir efektīvi jāiekļauj dažādos valsts politikas virzienos.

- (2) *Bērni un pusaudži tirdzniecības politikā.* Izstrādājot ES tirdzniecības politiku, pilnībā ir ņemta vērā vajadzība nodrošināt, ka tā ir saskaņā ar bērnu tiesību aizsardzību un veicināšanu. Tirdzniecības politikas ietvaros bērnu tiesību veicināšana ir daļa no plašākās ilgtspējīgas attīstības programmas. Divpusējos nolīgumos bērnu tiesību jautājums ir ietverts darba standartos.
- (3) *Bērni un pusaudži politiskajā dialogā.* Ņemot vērā politiskā dialoga starp ES un dalībvalstu iestādēm galveno lomu, šajos dialogos ar partnervalstīm uzmanība regulāri ir jāpievērš Bērna tiesību konvencijā minēto saistību īstenošanai. Tas pats ir jādara saistībā ar ES darbībām starptautiskos forumos.
- (4) *Reģionāla un globāla mēroga darbības.* Pasākumus valsts līmenī papildinās atbilstošas reģionāla un globāla mēroga darbības, kurās uzmanība tiks pievērsta starptautiskiem jautājumiem.
- (5) *Pilnvaru piešķiršana bērniem un pusaudžiem.* ES jārisina jautājumi par nepietiekamajām spējām izpildīt saistības attiecībā uz bērnu tiesībām, ļaujot bērniem un pusaudžiem aktīvi piedalīties to jautājumu izskatīšanā, kas skar viņus tieši.
- (6) *Bērni un pusaudži no humānās palīdzības aspekta.* Valstīs, kurās draud izcelties konflikts, kurās ir konflikts vai kurās konflikts nesēn beidzies, bērnu vajadzības bieži vien netiek atzītas vai tiek ignorētas, un viņu tiesības tiek regulāri pārkāptas. Humāno palīdzību sniedz arī tad, kad humāno krīzi ir radījušas dabas katastrofas, kad valdība nevar tikt galā ar radušos situāciju un nav spējīga vai nevēlas rīkoties. Humānā palīdzība cita starpā tiks sniegta trīs būtiskās jomās saistībā ar bērniem krīzes un ārkārtas situācijā:
 - (a) no ģimenēm nošķirti bērni un bērniem bez pieaugušo pavadības;
 - (b) bērniem, kuri ir iesaistīti bruņotos spēkos vai bruņotos grupējumos;
 - (c) bērnu izglītībai ārkārtas situācijās.

Šim paziņojumam pievienotajos dienestu darba dokumentos sīkāk pētīta bērniem svarīgu jautājumu iekļaušana ārējās attiecībās un bērnu situācija humānās palīdzības kontekstā.